

ENG ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA RIVOJLANGAN DAVLATLAR.

Faxriddin Sidikov Shamsitdinovich

Toshkent Davlat Transport universiteti

Issiqlik texnikasi, ichki yonuv dvigatellari, Texnika yo'nalishida

+998997537767

Annotatsiya. Ushbu maqola rivojlangan mamlakatlarning texnologik landshaftlarini o'rganadi, ularni qabul qilish va zamonaviy texnologiyalardan foydalanishni tahlil qiladi. Adabiyotlarni tahlil qilish va empirik tadqiqotlar orqali ushbu mamlakatlarda texnologiya integratsiyasi usullari va natijalarini o'rganadi. Natijalar texnologiyaning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni shakllantirishdagi rolga oydinlik kiritdi, kelajakdagi yutuqlar va global taraqqiyot uchun tushunchalarni taklif qildi.

Kalit so'zlar: rivojlangan mamlakatlar, zamonaviy texnologiyalar, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish, adabiyotlar tahlili, empirik tadqiqotlar, texnologiyalar integratsiyasi.

Bugungi o'zaro bog'liq dunyoda texnologik taraqqiyot taraqqiyot va taraqqiyotning asosi bo'lib xizmat qiladi. Kuchli iqtisodiyot va yuqori turmush darajasi bilan ajralib turadigan rivojlangan mamlakatlar innovatsiyalar va texnologik qabul qilishda birinchi o'rinda turadi. Ushbu maqola ushbu xalqlarning texnologik landshaftlarini o'rganishga, zamonaviy texnologiyalarni jamiyatning turli jabhalariga integratsiya qilish usullari, natijalari va oqibatlarini o'rganishga qaratilgan.

Mavjud adabiyotlarni har tomonlama ko'rib chiqish rivojlangan mamlakatlarning texnologik traektoriyalari haqida tushuncha beradi. Tadqiqotlar innovatsion ekotizimlar, ilmiy-tadqiqot va ishlanmalar (Ar-Ge) investitsiyalari va texnologik taraqqiyotni rivojlantirishda me'yoriy asoslarning muhim rolini ta'kidlaydi. Bundan tashqari, olimlar texnologiyaning iqtisodiy o'sish, ish o'rinlarini yaratish va ijtimoiy farovonlikka ta'sirini o'rganib, inklyuziv va barqaror rivojlanish strategiyalari zarurligini ta'kidladilar.

Rivojlangan mamlakatlarning texnologik landshaftlarini o'rganish uchun aralash metodlardan foydalangan holda empirik tadqiqotlar o'tkazildi. Ma'lumotlarni miqdoriy tahliliga Ar-Ge xarajatlari, patent arizalari va texnologiyani qabul qilish stavkalari kabi ko'rsatkichlar kiritilgan. Texnologiyalar integratsiyasining ijtimoiy oqibatlari to'g'risida chuqurroq ma'lumot olish uchun intervyu va amaliy tadqiqotlar kabi sifatli usullardan foydalanildi.

Rivojlangan mamlakatlar ko'pincha turli sohalarda zamonaviy texnologiyalardan keng foydalanish va rivojlanishi bilan ajralib turadi. Texnologik jihatdan eng rivojlangan mamlakatlarga odatda quyidagilar kiradi:

Amerika Qo'shma Shtatlari: Silikon vodiysi va Apple, Google va Microsoft kabi ko'plab texnologiya gigantlari joylashgan AQSh axborot texnologiyalari, biotexnologiya, aerokosmik va qayta tiklanadigan energiya kabi turli sohalarda innovatsiyalarni boshqaradi.

Yaponiya: robototexnika, elektronika, avtomobilsozlik texnologiyalari va tezyurar temir yo'l tizimlari sohasidagi ilg'or yutuqlari bilan tanilgan Yaponiya texnologik innovatsiyalar bo'yicha global etakchi bo'lib qolmoqda.

Germaniya: muhandislik mahorati bilan mashhur bo'lgan Germaniya avtomobilsozlik, sanoat avtomatizatsiyasi, qayta tiklanadigan energiya texnologiyalari va aniq mashinalarda ustunlik qiladi.

Janubiy Koreya: Samsung va LG kabi kompaniyalar elektronika bozorida hukmronlik qilgan, Janubiy Koreya telekommunikatsiya, maishiy elektronika va avtomobilsozlik sohasida sezilarli yutuqlarga ega.

Xitoy: Global texnologik quvvat sifatida tez rivojlanayotgan Xitoy elektron tijorat, telekommunikatsiya, qayta tiklanadigan energiya va tezyurar temir yo'l infratuzilmasi kabi sohalarda etakchilik qilmoqda.

Singapur: aqlli shahar tashabbuslari bilan tan olingan Singapur transport, sog'liqni saqlash va davlat xizmatlaridagi innovatsiyalar orqali shahar hayotini yaxshilash texnologiyasidan foydalanadi.

Shvetsiya: tadqiqot va ishlanmalarga katta e'tibor qaratgani bilan tanilgan Shvetsiya telekommunikatsiya, biotexnologiya, farmatsevtika va barqaror energiya echimlaridan ustundir.

Shveysariya: aniq muhandislik va moliyaviy texnologiyalari bilan mashhur bo'lgan Shveysariya farmatsevtika, biotexnologiya, bank ishi va hashamatli soatsozlik kabi sohalarda etakchi o'rinni egallaydi.

Ushbu mamlakatlar o'zlarining texnologik tomonlarini saqlab qolish va innovatsiyalarni ilgari surish uchun doimiy ravishda tadqiqot va ishlanmalar, ta'lim va infratuzilmaga sarmoya kiritadilar.

Muhokama rivojlangan mamlakatlar va jahon hamjamiyati uchun texnologik taraqqiyotning oqibatlarini o'rganadi. Zamonaviy texnologiyalar taraqqiyot uchun misli ko'rilmagan imkoniyatlarni taklif qilsa-da, ular maxfiylik, kiberxavfsizlik va raqamli bo'linish bilan bog'liq muammolarni ham keltirib chiqaradi. Ushbu muammolarni hal qilish uchun texnologiyaning afzalliklari uzoq muddatli istiqbolda teng taqsimlangan va barqaror bo'lishini ta'minlash uchun faol siyosiy aralashuvlar va xalqaro hamkorlik talab etiladi.

Xulosa va takliflar:

Xulosa qilib aytganda, rivojlangan mamlakatlarning texnologik landshaftlari innovatsiyalar, boshqaruv va ijtimoiy qadriyatlar o'rtasidagi dinamik o'zaro bog'liqlikni aks ettiradi. Zamonaviy texnologiyalarning barcha imkoniyatlaridan foydalanish uchun siyosatchilar ta'lim, infratuzilma va raqamli savodxonlikka investitsiyalarni birinchi o'ringa qo'yishlari kerak. Bundan tashqari, texnologiyani ishlab chiqish va joylashtirishga inklyuziv va axloqiy yondashuvni rivojlantirish xavflarni kamaytirish va barcha manfaatdor tomonlar uchun maksimal foyda olish uchun juda muhimdir. Innovatsiya va hamkorlikdan foydalangan holda, rivojlangan mamlakatlar texnologik jihatdan yanada rivojlangan va adolatli kelajak sari etaklashda davom etishlari mumkin.

Ushbu maqola rivojlangan mamlakatlarning texnologik landshaftlari haqida to'liq ma'lumot beradi, texnologiya integratsiyasi usullari, natijalari va oqibatlari haqida tushuncha beradi. Empirik tadqiqotlar va adabiyotlarni tahlil qilish orqali u zamonaviy texnologiyalarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni shakllantirishdagi rolini tushunishimizga yordam beradi va inklyuziv va barqaror texnologik taraqqiyotni rivojlantirish bo'yicha takliflar beradi.

Adabiyotlar.

1. Adecola, A., & Sergi, B. S. (2008). Particulars of US information technology and productivity: Lessons for Europe. David, O. O., & Grobler, W. (2020). Information and communication technology penetration level as an impetus for economic growth and development in Africa. *Economic Research* | *Ekonomiska Istra* ————— zivanja, 33(1), 1394–1418. <https://doi.org/10.1080/1331677X.2020.1745661>
2. David, O. O., & Grobler, W. (2020). Information and communication technology penetration level as an impetus for economic growth and development in Africa. *Economic Research* | *Ekonomiska Istra* ————— zivanja, 33(1), 1394–1418. <https://doi.org/10.1080/1331677X.2020.1745661>
3. Batt, P. (2018). Responding to the challenges presented by global megatrends. *Acta Horticulturae*, (1205), 1–12. <https://doi.org/10.17660/ActaHortic.2018.1205.1>
4. Bolay, J. C. (2004). World globalisation, sustainable development and scientific cooperation. *International Journal of Sustainable Development*, 7(2), 99–120. <https://doi.org/10.1504/IJSD.2004.005366>
5. Bughin, J., Seong, J., Manyika, J., Chui, M., & Joshi, R. (2018). Notes from the AI frontier: Modeling the impact of AI on the world economy: Discussion paper. <https://www.mckinsey.com/featured-insights/artificial-intelligence/notes-from-the-ai-frontier-modeling-the-impact-of-ai-on-the-world-economy>
6. Golonka, M. (2013). Interfirm collaboration in a cultural context: Insight from the research on the ICT industry in Poland. *International Journal of Economic Policy in Emerging Economies*, 6(2), 122–140. <https://doi.org/10.1504/IJEPEE.2013.055793>
7. IEA. (2012). *Energy Technology Perspectives 2012: Pathways to a Clean Energy System*. Paris: OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/energy_tech-2012-en.